

తెలంగాణ బిల్లు రాజ్యసభలో ఎప్పుడు ఆమోదం పొందింది?

17. 2011, ఫిబ్రవరి 12న తెలంగాణ రాజకీయ జేపీసీ సహాయనిరాకరణ ఉద్యమం షెడ్యూల్డ్ ప్రకటించిన కార్యక్రమాలు జరిగినవంటిది.
- ఎ. 2011, ఫిబ్రవరి 13
 - బి. 2011, ఫిబ్రవరి 14
 - సి. 2011, ఫిబ్రవరి 15
 - డి. 2011, ఫిబ్రవరి 16
 - ఎ) ఎ-1, బి-2, సి-3, డి-4
 - సి) ఎ-1, బి-4, సి-3, డి-2
- జవాబు : ఎ
- వివరణ :
2011, ఫిబ్రవరి 13-గ్రామ గ్రామాన చాటింపులు
2011, ఫిబ్రవరి 14-నియోజకవర్గ కేంద్రాల్లో ర్యాలీ
2011, ఫిబ్రవరి 15-జైల్ భరో కార్యక్రమం
2011, ఫిబ్రవరి 16-కాంగ్రెస్, టీడీపీ ఎంపీ, ఎమ్మెల్యేల ఇంటి ముందు సమ్మె

సెప్టెంబర్ 19 తరువాయి

18. కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి.
- 2013, జనవరి 27, 28న హైదరాబాద్ లోని ఇందిరా పార్క్ వద్ద సమర దీక్ష జరిగింది.
 - సమర దీక్ష కేసీఆర్ చేసిన నినాదం కాంగ్రెస్ కో ఫాకం కరో - తెలంగాణ హాసీల్ కరో
 - పై వాక్యాల్లో సరైనది/సరికానిది ఏది?
 - 1 సరైనది
 - 2 సరైనది
 - 1, 2 సరైనవి
 - పైవేవీ సరైనవి కావు
- జవాబు : సి
- వివరణ -
సమర దీక్ష : 2013, జనవరి 27, 28న హైదరాబాద్ లోని ఇందిరాపార్క్ వద్ద 36 గంటల సమర దీక్ష జరిగింది. ఈ దీక్షకు మద్దతు తెలియజేయడానికి వచ్చిన కేసీ ఆర్, పాన్సం ప్రభాకర్ రెడ్డి ఉద్యమ కారులు దాడి చేశారు. జనవరి 28న సమర దీక్షను ఉద్దేశ్యంగా కేసీఆర్ ప్రసంగించారు. ఈ సందర్భంగా కేసీఆర్ చేసిన నినాదం కాంగ్రెస్ కో ఫాకం కరో - తెలంగాణ హాసీల్ కరో
- సమర దీక్ష : 2013, మార్చి 21న అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరిగేటప్పుడు ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీవ్రంగా రాజకీయ జేపీసీ సదక బండ్ కార్యక్రమంను నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా 44వ నంబర్ జాతీయ రహదారిని శంషాబాద్ నుంచి అలంపూర్ వరకు దిగ్విగ్రం చేశారు.
19. తెలంగాణ ఏరాష్ట్రం లక్ష్యాలు కేంద్రంపై ఒత్తిడి పెంచే లక్ష్యాలతో తెలంగాణ రాజకీయ జేపీసీ సంస్థ యాత్ర - చరో ఢిల్లీ కార్యక్రమాన్ని ఏ సంవత్సరంలో చేపట్టింది?
 - 2013
 - 2014
 - 2011
 - 2012
- జవాబు : ఎ
- వివరణ : సంస్థ యాత్ర తెలంగాణ ఏరాష్ట్రం కేంద్రంపై ఒత్తిడి పెంచే లక్ష్యాలతో తెలంగాణ రాజకీయ జేపీసీ సంస్థ యాత్ర - చరో ఢిల్లీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. ఈ యాత్ర 2013, ఏప్రిల్ 29, 30 తేదీలో జరిగిన మంతర్ దగ్గర రాజకీయ జేపీసీ నిర్వహించింది. సంస్థ యాత్ర చరో - ఢిల్లీ కోసం 2013, ఏప్రిల్ 27 నాయంత్రం 6 గంటలకు సికింద్రాబాద్ రైల్వేస్టేషన్ నుంచి ప్రారంభమైన ఈ ప్రత్యేక రైలుకు తెలంగాణ ఎన్టీఎస్ అని నామకరణం చేశారు.
- 2013, ఏప్రిల్ 29న తెలంగాణ సర్కారు దీక్ష ప్రారంభమైంది. ఈ సర్కారు దీక్షను మొదలు

గో బ్యాంక్, సీఎం డౌన్ డౌన్ అంటూ వినాదాలు చేయడంతో ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి తీవ్ర అసహనం వ్యక్తం చేశారు. అక్కడి నుంచి వెళ్లడం యారు.

గ్రూప్ ప్రత్యేకం తెలంగాణ చరిత్ర

21. ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం చేపట్టిన నిరాకరణ దీక్షలను జతపరచండి.
- 1969, జనవరి 8-22 1. రవీంద్రనాథ్ బి. 1969, జనవరి 10-23
 - పోషా కృష్ణమూర్తి
 - కొండా లక్ష్మణ్
 - 1969, ఏప్రిల్ 5 - 8 4. రవీంద్ర బాబు
 - ఎ) ఎ-1, బి-2, సి-3, డి-4
 - ఎ) ఎ-4, బి-2, సి-3, డి-1
 - సి) ఎ-3, బి-2, సి-1, డి-4
 - డి) ఎ-1, బి-4, సి-3, డి-2
- జవాబు : ఎ
- వివరణ :
1969, జనవరి 8-22 = రవీంద్రనాథ్ 1969, జనవరి 10-23 = పోషా కృష్ణమూర్తి 1969, జూలై 20 - ఆగస్టు 1 = కొండా లక్ష్మణ్ 1969, ఏప్రిల్ 5 - 8 = రవీంద్ర బాబు
22. కింది వాక్యాల్లో సరైనది గుర్తించండి.
- వాదన (ఎ) - శ్రీకాంఠాచారి 2009, డిసెంబర్ 4 రాత్రి 11 గంటలకు మరణించారు. కారణం (ఆర్) - హైదరాబాద్ లో ఎన్టీఎస్ చౌరస్థాల్లో ఒంటిపై పెట్రోల్ పోసుకుని నిప్పంటించుకున్నాడు.
- ఎ) (ఆర్) రెండూ సత్యం.
 - (ఎ)కి (ఆర్) సరైన వివరణ
 - బి) (ఎ) (ఆర్) రెండూ సత్యం.
 - (ఎ)కి (ఆర్) సరైన వివరణ కాదు
 - సి) (ఎ) సత్యం, (ఆర్) సరైన వివరణ కాదు
 - డి) (ఎ) అసత్యం, (ఆర్) సరైన వివరణ
- జవాబు : డి
- వివరణ : శ్రీకాంఠాచారి అనే విద్యార్థి హైదరాబాద్ లో ఎన్టీఎస్ చౌరస్థాల్లో ఒంటిపై పెట్రోల్ పోసుకుని నిప్పంటించుకున్నాడు. తరువాత 2009, డిసెంబర్ 3న రాత్రి 11 గంటలకు
- ఎన్నికల సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ బీజేపీ నాయకత్వం కాకినాడలో ఉన్నతస్థాయి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొని ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం మద్దతు పలికిన మొదటి జాతీయ పార్టీ. 1997లో కాకినాడ సభలో ఒక ఓటు - రెండు రాష్ట్రాలు అనే నినాదాన్ని వినిపించింది. ఈ సందర్భంగా ఎన్నికల ప్రచారంలో అలల్ బిహార్ వాణిమొయి మాట్లాడుతూ 'యాపీలో ఉత్తరాఖండ్, మధ్యప్రదేశ్ లో చట్టనిగడ్, బీహార్ లో జార్ఖండ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలంగాణ, మహారాష్ట్రలో విదర్భ తదితర రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు తాము సిద్ధమే' అని ప్రకటించారు. 2000లో చట్టనిగడ్, ఉత్తరాఖండ్, జార్ఖండ్ రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది.
25. నిజాం కాలేజీలో జరిగిన రణభేరి సభకు బీజేపీ నాయకురాలు సుప్రసన్నాకర్ ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. ఈ సభ ఎప్పుడు జరిగింది?
 - 1 సరైనది
 - 2 సరైనది
 - 1, 2 సరైనవి
 - పైవేవీ సరైనవి కావు
- జవాబు : ఎ
- వివరణ : రణభేరి 2013, జూలై 30న హైదరాబాద్ లో కూడిన 10 జిల్లాల తెలంగాణ ఇమ్మనసున్నట్లు కాంగ్రెస్ వర్గంలో కమిటీ ప్రకటించింది. 2014, ఫిబ్రవరి 13న లోక్ సభలో యూపీఏ ప్రభుత్వం రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ బిల్లును ప్రవేశపెట్టింది. 2014, ఫిబ్రవరి 20న రాజ్యసభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టింది. 2014, మార్చి 4న తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం దినం 2014, జూన్ 28న అని యూపీఏ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ విధంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియలో కాంగ్రెస్ తనదైన ముద్ర వేసిందని చెప్పుకోవచ్చు.
24. ఒక ఓటు - రెండు రాష్ట్రాలు అనే నినాదాన్ని ఎవరో ఇచ్చారు?
 - కాకినాడ
 - పరగల్
 - నిజామాబాద్
 - హైదరాబాద్
- జవాబు : ఎ
- వివరణ : 1998లో లోక్ సభకు జరిగిన మద్దతుకర

సుప్రీంకోర్టు తొలి సమావేశం ఎప్పుడు జరిగింది?

సెప్టెంబర్ 19 తరువాయి..

576. కింది వివరణలను పరిశీలించండి.
- జస్టిస్ బి.ఆర్. కృష్ణ ఆయర్ భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా పని చేశాడు
 - భారత న్యాయ వ్యవస్థలో ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యంకు జస్టిస్ బి.ఆర్. కృష్ణ ఆయర్ మూల పురుషుల్లో ఒకడిగా గుర్తించడం జరిగింది
 - ఏదో / ఏవి సరైనవి?
 1. ఎ
 2. బి
 - ఎ, బి
 - ఎ, బి కాదు
577. కింది వాటిలో ఏది/ఏవి సుప్రీంకోర్టు ప్రాథమిక అధికార పరిధిలో ఉన్నది/ఉన్నాయి?
- భారత ప్రభుత్వం, ఒకటి లేదా అంత కంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాల మద్దతు వివాదం
 - పార్లమెంట్ లోని ఏదైనా సభ లేదా రాష్ట్ర శాసన సభలకు సంబంధించి ఎన్నికలకు సంబంధించిన వివాదం
 - సి. భారత ప్రభుత్వం, ఒక కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం మద్య వివాదం
 - రెండు లేదా ఎక్కువ రాష్ట్రాల మద్య వివాదం
- సరైన జవాబు గుర్తించండి?
1. ఎ, బి
 2. సి
 3. ఎ, డి
 4. సి, డి
578. సుప్రీంకోర్టు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని సందక్షించే అంశం/అంశాలు?
- ఎ. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తుల నియామకంలో రాష్ట్రపతి భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తిని సంప్రదించాలి
- బి. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులను భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి మాత్రమే తొలగించగలడు
- సి. భారత సంవిధి నిధి నుంచి న్యాయ మూర్తుల జీతాలు చెల్లిస్తారు. వీటిపై శాసనసభలు ఓటు వేయవు
- డి. సుప్రీంకోర్టులో అధికారుల నిల్వ ఉంది నియామకాలను భారత ప్రధాన న్యాయ మూర్తిని సంప్రదించి ప్రభుత్వం చేస్తుంది
- ఏదో/ఏవి సరైనవి?
1. ఎ, సి
 2. సి, డి
 3. డి
 4. ఎ, బి, సి, డి
579. కింది వాటిలో ఏది సుప్రీంకోర్టు హైకోర్టు రెండింటి అధికార పరిధిలోకి వస్తుంది?

పోటీ పరిశీలన ప్రత్యేకం పాటిటీ బిట్స్

1. కేంద్రం, రాష్ట్రాల మద్య వివాదాలు
2. రాష్ట్రాల మద్య వివాదాలు
3. ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణ
4. రాజ్యాంగ అతిక్రమణానికి వ్యతిరేకంగా పరిరక్షణ
580. హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పాలనా అధికార వ్యవహారాలను నిర్వహించే అధికారం దేనికి అధీనమై ఉంటుంది?
- హైకోర్టు ఇతర న్యాయమూర్తుల, రిటే జారీ అధికార పరిధి
 - భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రత్యేక నియంత్రణ
 - రాష్ట్ర గవర్నర్ వివేచన అధికారాలు
 - డి.ఎ.సి. సంబంధించి ముఖ్యమంత్రికి కల్పించిన ప్రత్యేక అధికారాలు
581. భారత హైకోర్టులకు సంబంధించి కింది వాక్యాలను గమనించండి.
- దేశంలో 18 హైకోర్టులు ఉన్నాయి
 - అందులో మూడు హైకోర్టులు అధికార పరిధి కలిగి ఉన్నాయి
 - సి. ఏ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం సౌక హైకోర్టు కలిగి లేదు
 - హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు 62 సంవత్సరాల వరకు పదవిలో కొనసాగవచ్చు
582. హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల జీతభత్యాల దేని ఖర్చులుగా గుర్తించారు?
- భారత సంవిధి నిధి
 - రాష్ట్ర సంవిధి నిధి
 - భారత ఆకస్మిక నిధి
 - రాష్ట్ర ఆకస్మిక నిధి
583. వీటిలో ఏ హైకోర్టు అండమాన్, నికో బార్ దీవుల భూభాగంపై ధౌగోళిక అధికారం ఉంది?
- ఆంధ్రప్రదేశ్
 - కోల్ కత్తా
 - మధ్యప్రదేశ్
 - బీహార్
584. కింది వివరణలను పరిశీలించండి?
- ఎ. దేశంలో 25 హైకోర్టులు ఉన్నాయి
- బి. పంజాబ్, హర్యానా, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలైన చండీగఢ్ లకు కామన్ హైకోర్టు ఉంది
- సి. ఢిల్లీ జాతీయ రాజధాని ప్రాంతానికి సౌక హైకోర్టు ఉంది
585. ప్రతిపాదన(ఎ): దేశంలో ప్రతి రాష్ట్రం తన భూభాగంలో హైకోర్టును కలిగి ఉంటుంది.
- హాతవు (ఆర్): భారత రాజ్యాంగం ప్రతి రాష్ట్రానికి ఒక హైకోర్టును ఏర్పరచింది.
- ఎ, ఆర్ సరైనవి, ఆర్, ఎ కు సరైన వివరణ
 - ఎ, ఆర్ సరైనవి, ఆర్, ఎ కు సరైన వివరణ కాదు
 - ఎ సరైనది, ఆర్ తప్పు
 - ఎ తప్పు, ఆర్ సరైనది
586. కింది వివరణలను పరిశీలించండి.
- ఎ. హైకోర్టు శాశ్వత న్యాయమూర్తిగా పని చేసిన ఒక వ్యక్తి సుప్రీంకోర్టులో మినహాయింపు దేశంలో ఏ న్యాయస్థానంలో కానీ లేదా ఏ ప్రాధికారం ఎందుకు కానీ వాదించవచ్చు
- బి. భారత భూభాగంలో ఏదైనా జ్యూడిషియల్ అఫీసర్ కనీసం ఐదు సంవత్సరాలకు ఒక వ్యక్తి పనిచేస్తే తప్ప అతడు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి నియామకానికి అర్హుడు/వి
587. కింది వివరణలను పరిశీలించండి.
- ఎ. హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల తొలి గింపు వద్దటి సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తుల తొలి గింపు వలే ఉంటుంది
- బి. చరమీ విరమణ తర్వాత శాశ్వత హైకోర్టు న్యాయమూర్తి డిశంబర్ 1 న న్యాయస్థానంలో కానీ లేదా ఏ అధికార వ్యవస్థ ముందు కానీ వాదించరాదు.
- పై వివరణల్లో ఏదో / ఏవి సరైనవి?
1. ఎ
 2. బి
 3. ఎ, బి
 4. ఎ, బి కాదు
588. దేశంలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలపై

589. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం జిల్లా న్యాయమూర్తి అనే పదాన్ని దేనిలో చేర్చలేదు?
- ప్రెసిడెన్సీ ప్రధాన మేజిస్ట్రేట్
 - సెషన్స్ న్యాయమూర్తి
 - టీబిఎన్ లో న్యాయమూర్తి
 - చిన్న అంతా న్యాయస్థానం ప్రధాన న్యాయమూర్తి
590. కింది వివరణలను పరిశీలించండి.
- ఎ. జిల్లా కోర్టు, సెషన్స్ జిల్లాలో అత్యున్నత క్రిమినల్ కోర్టు
- బి. హైకోర్టును సంప్రదించి గవర్నర్ జిల్లా న్యాయమూర్తులను నియమిస్తారు
- సి. జిల్లా న్యాయమూర్తిగా నియమించబడే వ్యక్తి ఉండాలిని ఆర్డర్ ఏడు సంవత్సరాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సంవత్సరాలు ప్లీడర్ గా కానీ లేదా ఆర్డర్ తోగా కానీ పనిచేసి ఉండాలి.
- లేదా కేంద్ర/రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జ్యూడిషియల్ సర్వీస్ లో అధికారిగా పనిచేసి ఉండాలి
- డి. సెషన్స్ జడ్జి మరణ శిక్ష విధించినప్పుడు దాన్ని అమలు చేయడానికి హైకోర్టు ప్రమోటరీయల్ పై వివరణలో ఏది సరైనది?
1. ఎ, బి
 2. బి, సి, డి
 3. ఎ, డి
 4. ఎ, బి, సి, డి
591. రాజ్యాంగం 98వ సవరణ బిల్లు దేనికి సంబంధించింది?
- సముద్రతలను సర్వీస్ పన్నుని కేంద్రం విధించినట్లుగా అధికారం ఇవ్వడం
 - జాతీయ జ్యూడిషియల్ కమిషన్ ఏర్పాటు
 - 2001 ఆనాడు లెక్కల ప్రకారం ఎన్నికల నియోజకవర్గాలని తిరిగి సర్దుబాటు చేయడం
 - రాష్ట్రాల మద్య కోర్టు సరిహద్దులను నిర్ణయించడం
592. సుప్రీంకోర్టు తొలి సమావేశం ఎప్పుడు జరిగింది?
- జనవరి 26, 1950
 - జనవరి 27, 1950
 - జనవరి 28, 1950
 - జనవరి 29, 1950
593. సుప్రీంకోర్టులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ఇతర న్యాయమూర్తులు ఉంటారు. రాజ్యాంగం అనుబంధ 3 వ్యాసం ప్రకారం న్యాయమూర్తుల సంఖ్య 7 కాగా ప్రస్తుతం 25 (1988 నుంచి) ఈ సంఖ్య పెంపొందించిన విషయం సంవత్సరాలు, ఆ సంవత్సరంలో పెంపొందిన సంఖ్యలో ఏది సరైనది?
1. 1950లో 10
 2. 1960లో 13
 3. 1977లో 17
 4. పైవేవీ
594. రాష్ట్రపతి, సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులను నియమించాలంటే ప్రధాన న్యాయమూర్తి అభ్యర్థనలో ఉండే కొలితీయం సూచన ఆధారంగా నియమించాలి. అది మూడు కేసుల్లో ప్రకటించడం జరిగింది.
- వీటి విషయంలో సరైన జత ఏది?
 - ఫస్ట్ ఇన్స్ట్రక్షన్ కేసు (1982) - ప్రధాన న్యాయమూర్తి సలహాను తప్పనిసరిగా రాష్ట్రపతి పాలించాలి
 - థర్డ్ ఇన్స్ట్రక్షన్ కేసు (1988) - ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరో సలహాను సీనియర్ న్యాయమూర్తులను సంప్రదించి ఇచ్చిన సలహాను తప్పనిసరిగా రాష్ట్రపతి పాలించాలి
 - ఫైవ్త్ ఇన్స్ట్రక్షన్ కేసు (1998) - ప్రధాన న్యాయమూర్తి అనుభవం
 - ఏదైనా హైకోర్టులో కనీసం 5 సంవత్సరాలు న్యాయమూర్తిగా అనుభవం
595. 1987లో తొలిసారి ఒక కమిషన్ దేశంలో ఒక జాతీయ జ్యూడిషియల్ కమిషన్ ఉండాలని సూచించింది. ఇది ఏర్పాటు చేయాలని రాజ్యాంగ సమీక్షా కమిషన్

1. ఎ, బి, సి, డి, ఇ 2. ఎ, బి, సి 3. ఎ, బి 4. ఎ
598. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులతో ప్రమాణ స్వీకారం చేయించేవారు?
- గవర్నర్
 - రాష్ట్రపతి
 - ప్రధాన న్యాయమూర్తి
 - సీకర్
599. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి పదవీ విరమణ వయస్సు?
- 60 సంవత్సరాలు
 - 62 సంవత్సరాలు
 - 65 సంవత్సరాలు
 - 66 సంవత్సరాలు
600. పార్లీ పిఠాంపుల నిషేధానికి సంబంధించి రాజ్యాంగంలో సవరణ చట్టం ఏ సంవత్సరంలో ఆమోదించబడింది?
- 1) 1980
 - 2) 1985
 - 3) 1989
 - 4) 1991
601. లోక్ సభకు నిర్వహించిన సాధారణ ఎన్నికల్లో 18 ఏళ్ల నుండి భారత పౌరులు మొదటిసారి ఓటు హక్కును ఏ సంవత్సరంలో వినియోగించుకున్నారు?
- 1) 1984
 - 2) 1996
 - 3) 1991
 - 4) 1989
602. సరికాని వ్యాఖ్యను గుర్తించండి.
- దేశంలో ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యం కలదు
 - దేశంలో సమాఖ్య ప్రభుత్వం విధానం ఉంది
 - భారతదేశం ఒక గణతంత్ర రాజ్యం
 - పై అందరూ
603. 97వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం 2011 ద్వారా రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచిన నూతన ప్రాథమిక హక్కు?
- విద్యా హక్కు
 - ఏ వ్యక్తినినా చేపట్టే హక్కు
 - ఏ వ్యాపారాన్నిని నిర్వహించే హక్కు
 - సహకార సంస్థలను ఏర్పాటు చేసే హక్కు